

L'ESTIU PASSAT A SANT ROC

L'estiu passat vaig col·laborar amb el Casal dels Infants. Vaig anar dues setmanes de juliol al barri de Sant Roc a Badalona, on treballava amb nens i nenes de primària. Començava a l'hora de dinar, paràvem taula, dinàvem tots plegats, recollíem i sortíem a jugar al pati! Fèiem polseres, dibuixos, jugàvem a futbol i també fèiem guerres d'aigua!

Va ser una experiència inoblidable, i no només treia profit de l'estiu, sinó que sentia que realment ajudava. Eren nens i nenes d'arreu del món, la situació dels quals no és gens favorable. No només els asseguràvem dos àpats diaris sinó que també els allunyàvem d'estar al carrer. Són uns infants tan agraïts que de ben segur que hi torno aquest estiu!

Ralph Merten (segon de batxillerat)

UN CURS AL RAVAL

Vam començar a col·laborar amb la Comunitat de Sant'Egidio l'octubre de l'any passat. Respecte de la nostra experiència podem dir que és una comunitat molt acollidora que et fa sentir que pots aportar coses a la societat per ajudar que tothom estigui millor i formar part del seu equip. Vam començar ajudant els Amics al carrer. Cada divendres quedàvem per preparar entrepans, els separàvem en bosses i els anàvem a repartir seguint sempre la mateixa ruta, acompanyats per un adult. Ajudant els Amics al carrer aconseguíem dibuixar-los un somriure a la cara i ens enriquia el que ens explicaven. Vam canviar de tasca atès que teníem curiositat, i vaig començar a anar els divendres a casa d'una anciana, la Reme, a qui fèiem companyia. Aquest és el cas d'una anciana que al seu barri era anomenada "la bruixa", ja que sempre estava de mal humor. Un cop la vam conèixer més, ens va convidar a casa i va ser quan vam veure que havíem d'ajudar-la i millorar la seva qualitat de vida.

Això ens fa reflexionar i pensar que hi ha molts casos com aquest, i tan sols amb una petita visita i creant una amistat pots canviar la vida de persones.

No només les afavoreix sinó que tu també aprens moltes coses de la gent que ajudes. El més important d'aquesta Comunitat és que t'enriqueix molt, veus les condicions en què viu gent molt a prop nostre i et fa reflexionar. El millor són els vincles que estableixes amb les persones a qui veus, que acaben sent amics de qui pots aprendre. Fins i tot, diríem que hem guanyat molt més del que hem donat.

Paula Oses i Clara Vidal
(primer i segon de batxillerat)

VIRTÈLIA ESCOLA DE MÚSICA

Música i voluntariat

Montserrat Badal

Directora de Virtèlia Escola de Música

Les accions de voluntariat i les activitats de tipus social han estat sempre presents en la llarga trajectòria de Virtèlia.

Actualment la nostra escola du a terme dues accions principals:

- El concert anual, que aquest any serà el desè, que s'ofereix a la llar d'avis Mossèn Vidal, del carrer Bigai de Barcelona, un dijous del mes de maig. Nois i noies que formen part dels nostres grups de música de cambra i orquestres fan passar una bona estona als avis i àvies, que els esperen i reben amb molta il·lusió i alegria.

Aquest concert és promogut per la nostra coordinadora del Departament de Corda de l'Escola, Cecília Llongueres, i per Marta Mestres, antiga alumna de les primeres generacions de Virtèlia, que és una peça clau a la Llar.

- També, des de fa vuit anys, Virtèlia participa a les jornades anuals Música a les mans, que organitza el Centre de Recursos Pedagògics Musicals de l'ONCE.

En aquestes jornades, els professors que tenen a les seves aules alumnes invidents, així com els mateixos alumnes i els seus familiars, es troben, treballen en tallers especialitzats i relacionats amb la música, i comparteixen experiències. Com a resultat de les jornades, els alumnes ofereixen, any rere any, el seu treball a companys, amics i familiars.

Per part de la nostra escola, hi participa l'alumna Sonoe Mutsuda, acompanyada de la seva família i de mi mateixa, ja que tinc la satisfacció de ser la seva mestra de piano.

Persones

Tant per tan poc...

Jesús Diego
Voluntari del Casal dels Infants

Exercir el voluntariat en qualsevol àmbit de la vida és una manera de comunicar-se i relacionar-se amb els altres des d'una manera empàtica i altruista. Aquesta ha estat l'actitud -potser mal m'està el dir-ho en primera persona- que he procurat mantenir sempre amb el meu entorn professional i personal.

La meva experiència s'inicia tan bon punt passo de l'activitat professional a un altre estadi, la jubilació, tan desitjada per molta gent, per diferents raons. No es tracta només d'una situació administrativa a la qual pretenen arribar la majoria de les persones i que, per cert, l'actual estat del benestar posa en qüestió, sinó que la jubilació, del llatí *jubilare*, l'arrel llatina de la qual significa 'cridar d'alegria i de felicitat', també comporta en la majoria de les persones

un estat de satisfacció i tranquil·litat personal. Ara bé, un cop presa la decisió, s'obre un gran interrogant sobre què fer en aquesta etapa de la vida.

En el meu cas, sigui pel que esmentava anteriorment o bé perquè la meua vocació educativa encara estava intacta, em va fer acostar a una d'aquestes institucions que basen bona part del seu projecte en el voluntariat, el Casal dels Infants. Una institució d'educació *no formal*, atès que no pretén impartir un currículum entre els usuaris sinó que l'objectiu principal és empoderar les persones en risc d'exclusió social, trencar el cercle de la pobresa i fer que no sigui hereditària. Infants, joves, mares i pares, que al voltant d'aquest projecte tenen l'oportunitat d'exercir el seu dret a l'equitat, són els veritables protagonistes de la missió del Casal.

Després de cinc anys d'*encomanar-me del Casal*, i de conèixer altres companys i els mateixos professionals que hi treballen, he anat constatant que es tracta d'una actitud o posició vital que forma part d'aquell quart binomi de l'anàlisi transaccional: "jo estic bé, tu estàs bé" (Thomas A. Harris). Aconseguir estar bé és fruit d'una decisió racional a la qual s'arriba per un pensament voluntari, no pas per un sentiment espontani, ja que implica una decisió acompanyada d'una actitud proactiva, és a dir, de passar a l'acció.

L'equip humà que hi treballa és un equip compromès amb el projecte i que creu que una intervenció socioeducativa i ciutadana a través del voluntariat pot possibilitar una veritable transformació social. Un equip que basa el seu treball en el compromís amb l'usuari, la institució i la resta de companys. Un equip en el qual la confiança i la complicitat amb totes les persones constitueixen uns dels seus valors més preuats. Per això, alguns nois i noies ens recorden de tant en tant que si no ens hi trobem a gust no hi anem. La visió que tenen de nosaltres, els voluntaris, la podeu veure i escoltar en els enllaços que trobareu al final d'aquest escrit.

Els meus darrers anys a la Institució havia desenvolupat principalment tasques de gestió. Ara bé, al marge d'aquest període, si jo em reconec d'alguna manera és com a mestre. Des del primer moment que vaig començar a exercir com a tal em vaig *encomanar* també de l'escola i dels meus alumnes. Recordo com si ara fos les cares dels meus primers alumnes, els *dofins*. Nens i nenes als quals els costava entendre un mestre que parlava un català un pèl estrany, el tortosí, però aviat ens vam reconèixer els uns als altres.

Per tant, no és gens estrany que un cop acabada la vida professional volgués retornar als meus orígens, és a dir tornar a ensenyar a llegir, escriure i comptar, tres competències bàsiques, com es diu ara, i que ja al segle passat havia prioritzat Alexandre Galí per a l'Escola Nova. On millor que a una institució d'educació no formal, com us deia abans, però al capda-

vall tan necessària o més que la mateixa escola? Així va ser com, després d'un període breu de formació, m'hi vaig incorporar donant les primeres classes d'alfabetització en català a un grupet de subsaharians, que per descomptat tampoc no m'enteni.

Durant el primer any, la diversitat ètnica i cultural que hi havia entre els meus alumnes feia que les classes, lluny d'assemblar-se a unes classes tradicionals, comportessin un enriquiment mutu. Jo escoltava i aprenia de les seves històries personals i ells de les meves. Quan anaven descobrint el significat de les paraules i les sabien relacionar amb la seva vida quotidiana, se'ls il·luminava la cara, igual que als *dofins*, conscients que s'havien acostat una mica més a la nostra cultura, que al capdavant havien fet un pas més cap a la integració en una societat en la qual de mica en mica deixarien de ser uns nousinguts.

M'encuriosien les seves històries personals de com havien arribat a casa nostra. Unes històries que en el seu cas havien tingut un final feliç, però que no sempre havia estat així en d'altres. Amics, familiars i el mateix Casal són les referències que els fan emprendre el viatge cap a la seva Ítaca personal, encara que molts d'ells -explicaven- havien fet parada forçosa a la *isla pajaritos*, les Canàries. Recordo que alguns tenien a la cara una cicatriu feta amb una certa destresa. Un cop passades les primeres setmanes de contacte, em vaig atrevir a preguntar com s'ho havien fet. Alguns em van explicar que els pares, abans d'emprendre el viatge, els havien fet aquest senyal perquè quan arribessin a bon port es poguessin reconèixer entre ells. Sabien que eren persones del mateix país, ètnia, tribu, etc.

M'agrada recordar un dels darrers exercicis que vam fer aquell primer curs. Es tractava, senzillament, d'escriure's i adreçar-se a ells mateixos una carta. Saber l'adreça exacta on vivien, el districte postal, la població -alguns vivien en pisos o centres fora de Barcelona-, escriure algunes frases i esperar a rebre la carta en pocs dies. Els segells, naturalment, els vaig posar jo, ells amb prou feines disposen d'una T-10 per venir a classe. No vulgueu saber les cares d'alegria quan van tornar a classe amb la carta que

Persones Tant per tan poc...

havien rebut! És clar que a dia d'avui enviar-se una carta pot semblar fins i tot anacrònic, en canvi per a ells els semblava una gran descoberta. Mai no n'havien rebut cap que no fos alguna notificació d'expulsió als centres d'acollida un cop superat el permís o l'edat mínima per fer efectiva una deportació.

Tractar amb aquests adolescents és donar compliment a un dels lemes del Casal, "Persones per a persones". Però no tot és tan fàcil com sembla. Cal posar-se límits a aquesta empatia de què us parlava al principi. Malauradament no ho podem resoldre tot, cal ser conscients que estem fent una tasca de suport al seu aprenentatge, a la seva formació i res més, que Déu n'hi do. No podem emportar-nos els seus problemes ni voler-los solucionar pel nostre compte. Seria un error.

Els dos cursos següents els vaig passar fent reforç a alumnes de cicle inicial de primària. La tasca consistia a anar-los a recollir a l'escola i acompanyar-los al local del Casal. Un cop allí, es rentaven les mans i berenaven. Un cop havien acabat, procuràvem que es rentessin les dents i se'ls ofería que triessin un joc fins a l'hora de començar el reforç. Amb grups molt reduïts a càrrec d'un voluntari i supervisats per un tècnic o tècnica del Casal, començava l'estona de reforç.

Poc després em vaig incorporar a un projecte ja en funcionament, "L'Escola suma esforços!". Es

tracta de crear i anar ampliant una xarxa d'escoles amigues del Casal per impulsar, mitjançant els convenis, espais de trobada i col·laboració entre aquestes i nosaltres. Ens desplaçem a les escoles i expliquem a l'alumnat en què consisteix el projecte del Casal i com poden col·laborar-hi com a voluntaris, els convidem a visitar el Casal, perquè vegin la realitat social que a Barcelona tenen a la vora..., i el que en podran treure si se n'encomanen. La Institució Cultural del CIC forma part d'aquesta xarxa d'escoles amigues.

La felicitat de sentir-se útils i de formar part d'un projecte que va més enllà de la quotidianitat de les seves vides, l'alegria amb què es desenvolupen totes les accions que s'hi porten a terme, i finalment, la gratitud que expressen els ulls d'aquells nens i nenes, joves i adolescents que no han tingut les mateixes oportunitats que la majoria de nosaltres: *tant per tan poc!*

<https://www.youtube.com/watch?v=NWV9tjclHzI>
<https://www.youtube.com/user/CasaldelsInfants1>

Educació, societat i valors

La Fundació Laia Mendoza i l'Escola Thau Sant Cugat. Un vincle de disset anys!

Roger Garcia
Cooperant a Vedanthangal i antic
professor d'anglès de Thau Sant Cugat

Foto: Pep Àvila

La Fundació Laia Mendoza i l'Escola Thau Sant Cugat han creat un vincle, que demostra que la implicació social dels joves sí que és possible. Us en farem cinc cèntims.

La Fundació Laia Mendoza neix l'any 2005 amb la voluntat de fomentar el desenvolupament social i econòmic de Vedanthangal, un poblat d'uns 4.000 habitants que es troba a uns 80 quilòmetres al sud de Chennai, capital de l'estat de Tamil Nadu, al sud-est de l'Índia. Segons dades del govern local, el 70 % de la població de la zona pertany a les classes més desfavorides de la societat: les *scheduled castes* i les *scheduled tribes* (les castes i tribus més baixes).

A dia d'avui, la fundació hi té diversos projectes en actiu: sanitat, educació, esports, construcció, formació de dones i d'altres. També col·labora amb altres ONG índies que treballen pel desenvolupament en zones pròximes.

El projecte educatiu de la fundació té com a objectiu principal la millora de la qualitat de l'ensenyament a la zona de Vedanthangal. Gestiona 16 escoles de reforç, uns 530 alumnes i a més col·labora en les

escoles del govern tant en infraestructura (pupitres, latrines, murs, etc.) com en professorat (a les escoles primàries la fundació es fa càrrec dels sous dels professors que reforcen l'equip pedagògic dels centres i permet fer més desdoblaments per evitar la massificació a les aules).

Les escoles de reforç són espais on els alumnes fan deures i miren de consolidar els conceptes adquirits a les escoles de primària i secundària del govern. A Vedanthangal, algunes famílies, preocupades pel baix rendiment escolar dels seus fills i filles, van sol·licitar aquests espais a la fundació.

Lluís Compte (coordinador de la Fundació Laia Mendoza a Vedanthangal) i el seu equip van habilitar els primers espais i van començar a treballar per aconseguir que les xifres d'assistència tinguessin la regularitat envejable que tenen avui. Des de mitjan 2008 i fins al mes d'abril del 2009, a Vedanthangal hi havia dos voluntaris vinculats al món de l'educació dedicats exclusivament a supervisar el projecte educatiu i a millorar-lo en tot el que fos possible: Anna Amado, treballadora social, i Roger Garcia, antic professor de l'Escola Thau Sant Cugat en qualitat de professor d'anglès de secundària.